

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN MET
MEER DAN EEN MILJOEN BRUSSELAARS

België - Belgique

P.P. - P.B.

B - 010

P202224

Maandblad - Maart 2013 - n° 77

- 🕒 **Week zonder pesticiden** : > p3
100 oplossingen!
- 🕒 **Duurzame wijken** : > p4-5
tijd om te brainstormen!
- 🕒 **Wandeling in het zuidwesten
van Brussel** : > p6-7
een unieke mix van
stad en platteland

© Xavier Claess - Soleil Rouge

Duurzame wijken: Neem deel aan de projectoproep

LEEFMILIEU
BRUSSEL

- BIM -

Neem deel aan de projectoproep Duurzame wijken:

samen projecten ontwikkelen ten gunste van het leefmilieu en ze werkelijkheid zien worden, versterkt de sociale banden.

NIEUWE PROJECTOPROEP VOORBEELDGEBOUWEN

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil de bouw of renovatie van Voorbeeldgebouwen promoten. Via projectoproepen geeft ze Brusselaars de kans om met een redelijk budget milieu- en energiebewuste eengezinswoningen, grote kantoorgebouwen, winkels, scholen en tal van andere bouwprojecten te realiseren. De winnaars van de projectoproep krijgen technische begeleiding en een subsidie van 100 €/m². Sinds 2007 werden al 193 projecten geselecteerd, goed voor een oppervlakte van 520.000 m².

Nieuwe kandidaturen worden ingewacht tot 27 juni 2013.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be/voorbeeldgebouwen, 02 775 75 75.

DOE MEE AAN DE PROJECTOPROEP 'DUURZAME EVENEMENTEN'

Leefmilieu Brussel organiseert samen met Fost Plus de projectoproep 'Duurzame evenementen'. Op die manier willen we organisatoren ertoe aanzetten meer aandacht te schenken aan het leefmilieu bij de organisatie van hun muziekfestival, sportwedstrijd, folkloristisch evenement, tentoonstelling, beurs of andere activiteit. De evenementen moeten een experiment rond afvalpreventie en -beheer voorstellen en minstens twee milieuthema's aan bod laten komen. Ze moeten plaatsvinden op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, op regelmatige basis worden georganiseerd en zich richten tot het grote publiek. Weerhouden projecten kunnen rekenen op een financiële steun ter waarde van maximum 15.000 euro. Kandidaturen moeten vóór 2 april 2013 worden ingediend.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be > Alle nieuwtjes > 8/1/2013, 02 775 75 75.

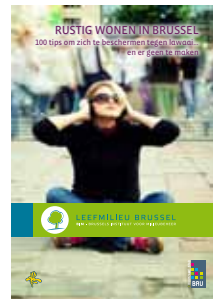
ONTDEK HET ZONIËNWOUDE MET DE NIEUWE INTERGEWESTELIJKE KAART

Het Zoniënwoud is 4.383 hectare groot en strekt zich uit over de drie gewesten, die samenwerken om het uitgestrekte woud optimaal te beheren. Op de nieuwe intergewestelijke kaart vindt u het huidige recreatief netwerk met uitgestippelde paden voor wandelaars, fietsers (stadfiets en mountainbike) en ruiters. Dit netwerk vertrekt vanuit vijf hoofdtoegangspoorten: de renbaan van Watermaal-Bosvoorde,

het Rood Klooster te Oudergem, het Park van Tervuren, Groenendaal en het gewestelijk Solvaydomein in La Hulpe. **De kaart is gratis te verkrijgen bij de Infodienst van Leefmilieu Brussel (02 775 75 75), het Rood Klooster (portierswoning), ADEPS Zoniënwoud, de Massartuin, vzw Zonnebloem, uw lokaal gemeentehuis, Visit Brussels (BIP) en Toerisme Vlaanderen (hoofdkantoor Brussel).**

NIEUWE BROCHURE SPAART UW OREN EN DIE VAN UW OMGEVING

We zijn niet alleen slachtoffer van geluidshinder, we zijn er vaak ook zelf voor verantwoordelijk. We maken lawaai door met de wagen te rijden, het gras te maaien of een avondje door

te zakken op een terras... en we moeten het lawaai ondergaan van de burens, het verkeer en activiteiten in de buurt. Een stad leeft nu eenmaal en is bron van lawaai. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voert de strijd tegen de geluidshinder op verschillende manieren. Maar ook u kunt geluidshinder voorkomen. Onze nieuwe brochure helpt u om u te beschermen tegen overmatig lawaai en om zelf minder lawaai te maken.

Meer info: vraag de gratis brochure aan op 02 775 75 75.

WWW.LEEFMILIEUBRUSSEL.BE IS EEN VAN DE DRIE MEEST BEZOCHTE WEBSITES VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

In 2012 werd 5.488.458 keer een pagina van onze website geraadpleegd. En dat middels 942.095 bezoeken door 652.036 unieke bezoekers. Een teken dat Brusselaars steeds meer aandacht hebben voor het leefmilieu. De pagina's over de energiepremies trokken de meeste bezoekers, gevolgd door de pagina's over de moestuin en EPB (de wetgeving voor verwarming en de certificaten). De meestbezochte website van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest was die van de MIVB. Op de tweede plaats stond de website van het Brusselse Ministerie, net voor Leefmilieu Brussel.

Kom zelf ook eens een kijkje nemen op www.leefmilieubrussel.be.

Mijn stad onze planeet

Maandelijks publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel - Gulledele 100 - 1200 Brussel - Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieu.irisnet.be - www.leefmilieubrussel.be v.u.: J.-P. Hannequart **HERLEZINGCOMITÉ:** Mathieu Molitor, Florence Didion, Louis Grippa, Isabelle Degraeve, Rik De Laet. **REDACTIE:** Mathieu Molitor, Virginie de la Renaudie, P3, 4, 5. **VERTALING:** Maarten Geerts. **PRODUCTIE:** www.4sales.be. De foto's tonen niet noodzakelijk de geciteerde personen. © IBGE-BIM - Gedrukt op gerecycleerd papier. Sommige teksten in deze publicatie hebben tot doel de wettelijke bepalingen toe te lichten. Om de ware juridische toedracht van deze teksten te kennen, verwijzen we u naar de teksten van het Belgisch Staatsblad.

HONDERD manieren om pesticiden **TE VERMIJDEN**

Ontdek ze tijdens de 'WEEK ZONDER PESTICIDEN'

Zonder pesticiden komt de natuur meer tot leven. Ontdek het zelf en neem deel aan een van de vele activiteiten die Natagora en Adalia organiseren tijdens de 'Week zonder pesticiden' van 20 tot 30 maart 2013. Films, natuurwandelingen, lezingen, open tuinen... er is voor ieder wat wils, zowel voor jong als oud. Kortom, een ideale manier om de gevaren van pesticiden te leren kennen en gezondere alternatieven te ontdekken.

Gevaar!

Studie na studie leveren wetenschappers het bewijs dat pesticiden schadelijk zijn voor de gezondheid van mens en milieu. Onkruidverdelgers, slakkenbestrijders, fungiciden, insecticiden... ze zijn allemaal giftig. In geval van regelmatige blootstelling kunnen zelfs kleine dosissen gevaarlijk zijn. Brussel wil deze problematiek

onder de aandacht brengen tijdens de tweede editie van de 'Week zonder pesticiden', een initiatief van het Franse Action Citoyenne pour les Alternatives aux Pesticides (ACAP).

Voor iedereen

Ook in de stad moeten we pesticiden vermijden. Niet alleen bij het onderhoud van

parken en groene ruimten, maar ook van een klein tuintje, terras, balkon of bloembak. Er bestaan tal van eenvoudige en milieuvriendelijke manieren om bladluizen, mieren of paddenstoelen te bestrijden. Welke? Dat zullen de organisatoren van de vele activiteiten tijdens de 'Week zonder pesticiden' u met plezier uitleggen.

HUIS-, TUIN- EN KEUKENMIDDELEN

De vzw Les Jardins de Pomone, bijvoorbeeld, wil u het plezier van ecologisch tuinieren laten herontdekken tijdens een cursus 'Tuinieren zonder pesticiden'. U leert er zelf milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen maken, als alternatief voor de gevaarlijke producten. Zo zijn aromatische kruiden niet alleen wondermiddeltjes in de keuken. Denk maar aan de hysop met zijn mooie blauwe bloemen. Met deze plant houdt u bladluizen en meeldauw weg van uw jonge tomaatplantjes. En zo zijn er nog veel meer voorbeelden te vinden.

EEN LENTE ZONDER PESTICIDEN

Op 23 en 24 maart zijn groot en klein aan het feest in Boerderij Nos Pilifs. Tijdens het eerste weekend van de lente plaatsen workshops, cursussen en tal van andere activiteiten de prachtige omgeving van de hoeve twee dagen lang in het teken van biodiversiteit. Lieveheersbeestjes, bijen, werken in de moestuin, tuinieren zonder pesticiden... Jong en oud kunnen er iets bijleren tijdens een leuk dagje op de boerderij.

DE KONINGIN VAN DE BLOEMEN

De pesticidenproblematiek reikt verder dan ons balkon. Dat blijkt ook uit de documentaire 'More than Honey' die op 20 maart uitkomt. Deze uitzonderlijke film neemt ons mee naar de vier uithoeken van de wereld en gaat dieper in op de mysterieuze verdwijning van bijen. Deze bondgenoten, die zo belangrijk zijn voor de bestuiving van onze planten, hebben sterk te lijden onder pesticiden.

MEER INFO

Dit zijn slechts enkele van de vele activiteiten tijdens de 'Week zonder pesticiden'. Sommige zijn vrij toegankelijk en gratis, voor andere moet u zich op voorhand inschrijven en betalen. Het volledige programma vindt u op www.weekzonderpesticiden.be of bel gratis 0800 11 901.

4 EENVOUDIGE TIPS VOOR EEN BALKON ZONDER PESTICIDEN

1. Kies planten die aangepast zijn aan onze omgeving en beter bestand zijn tegen ongedierte en ziekten.
2. Kweek hulpplanten zoals de Oost-Indische kers die zwarte bladluizen aantrekt.
3. Dek de grond rond uw planten af met stro. Zo krijgt onkruid minder kans om te groeien en moet u minder water geven.
4. Ongewenste insecten bestrijdt u met water en bruine zeep, indien nodig.

SAMEN bouwen aan DUURZAMERE wijken

Neem deel aan de projectoproep van Leefmilieu Brussel

Een Repair Café, een lokaal ruilsysteem, een gemeenschappelijke moestuin, straatbeplanting, opwaardering van braakliggend terrein, gemeenschappelijke ruimtes... Hebt u een idee om uw wijk duurzamer, aangenamer en milieuvriendelijker te maken? Dan is het nu tijd om actie te ondernemen. Leefmilieu Brussel lanceert een projectoproep voor de nieuwe formule van 'Duurzame wijken'. Geselecteerde wijken krijgen een werkmethode, communicatiemiddelen, financiële steun en een coach die samen met u een stappenplan uitwerkt om uw project op de rails te krijgen. Interesse? Dien uw kandidatuur in vóór 15 mei 2013.

'Duurzame wijken voor en door burgers': groener en aangenamer

Sinds 2008 namen al twintig Brusselse wijken deel aan dit initiatief. Het principe is eenvoudig: inwoners van een wijk verenigen zich, brengen de concrete noden van hun buurt in kaart en werken een project uit om hun leefomgeving te verbeteren. Aangezien de ene wijk de andere niet is, kunnen de projecten sterk verschillen. In Schaarbeek, bijvoorbeeld, was de Helmetwijk in 2008 een van de eerste om deel te nemen. Een gemeenschappelijke tuin, composteren, een aankoopgroep voor landbouwproducten... De wijk organiseerde tal van ruil- en recuperatieprojecten. Anderzijds is er bijvoorbeeld de duurzame wijk Wiels in Vorst, die zich in 2012 inzette om het wandelen in de stad aan te moedigen. Maar alle projecten hebben één ding gemeenschappelijk: ze focussen op de openbare ruimte. De bedoeling is om op een betere manier samen te leven en het milieu in alle mogelijke vormen te verbeteren.

Samen staan we sterker

Het draait vooral om het samenwerken. Om samen met de burens een project op te zetten, met andere wijken en organisaties. Uiteraard is het succes van een project ook afhankelijk van de betrokkenheid van bepaalde partners, zoals de gemeente, het OCMW, het cultureel centrum of lokale verenigingen. Al was het maar om bijvoorbeeld te kunnen beschikken over een vergaderzaaltje, over de toestemming om op een markt te gaan staan of over de nodige sensibiliseringsmiddelen. Maar het draait toch vooral om het mobiliseren van de inwoners van een wijk, om ze op

De burgers engageren zich op wijkniveau rond verschillende projecten: energiebesparing, afvalvermindering, consuminderen, luchtkwaliteit, verstandiger omspringen met de openbare ruimte, opwaardering van het natuurlijk erfgoed, versterking van de sociale banden...

een of andere manier te laten deelnemen. Bijvoorbeeld door aanwezig te zijn op activiteiten, door een handje toe te steken en flyers uit te delen, of door een werkgroep op te starten en een concrete activiteit op poten te zetten. Iedereen doet wat hij of zij kan. Zolang er maar mensen deelnemen en de toekomst van hun wijk en stad mee willen bepalen. Al doende ontmoeten ze hun burens, leren elkaar beter kennen, naar elkaar te luisteren, samen dingen te doen en vernieuwende oplossingen te vinden. Zo vergroot de levenskwaliteit in de wijk en groeit het hele Gewest uit tot een toonbeeld van duurzaamheid.

Onze wijk heeft ideeën

Alles begint met de oprichting van een pilootgroep bestaande uit een tiental gemotiveerde mensen die de wijk groener willen maken. Die groep kan ontstaan uit

een buurtcomité, maar het kan net zo goed een initiatief zijn van vrienden of burens. U moet gewoon enkele ideeën hebben, gemotiveerd zijn en bereid zijn om er wat tijd in te investeren. Maar hoe begint u eraan? Hoe maakt u de groep groter en

MEER INFO

www.leefmilieubrussel.be/participatieveduurzamewijken
of bel 0800 85 286 om meer te weten te komen over de projectoproep 'Duurzame wijken'. Kandidaturen moeten vóór 15 mei 2013 worden ingediend.

“DUURZAME WIJKEN” EN HUN VARIABEL BUDGET

TEKST EN UITLEG DOOR LISON HELLEBAUT,
PROGRAMMAVERANTWOORDELIJKE VOOR ‘DUURZAME WIJKEN’
BIJ LEEFMILIEU BRUSSEL.

“Voor deze nieuwe projectoproep wilden we nog meer deelnemers en flexibiliteit om te kunnen inspelen op verschillende situaties. Want de ene wijk is de andere niet: in bepaalde gevallen groeien de projecten snel, maar soms vraagt het wat meer tijd. Sommige hebben nood aan financiële steun, andere niet. Vroeger weerhielden we maximum vijf kandidaturen per projectoproep en die kregen allemaal dezelfde voordelen: begeleiding, een werkmethode en financiële steun.

Voortaan zullen we met een variabel budget werken. Met een systeem à la carte kunnen we de steun opentrekken naar meer wijken, binnen de perken van de beschikbare middelen uiteraard.

Wanneer een kandidatuur weerhouden wordt, moet de pilootgroep een zo groot mogelijk aantal inwoners en partners samen zien te krijgen en samen een lijst met mogelijke acties opstellen. Tijdens de Algemene Vergadering van de Duurzame Wijken zitten vertegenwoordigers van alle duurzame wijken uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest samen (inwoners, partners, gebruikers, voormalige laureaten...) en worden de prioriteiten en selectiecriteria van de acties besproken.

Op basis van deze criteria en na advies van het Onthaalcomité (bestaande uit vertegenwoordigers van de Algemene Vergadering van de Duurzame Wijken, overheden en onafhankelijke experts) zal Leefmilieu Brussel de middelen verdelen onder de wijken. Ook de verdeling van de financiële steun zal na gezamenlijk overleg gebeuren. Met deze formule kunnen we voortaan steun verlenen aan meerdere projecten in verschillende wijken, ook die van vroegere laureaten.”

Lison Hellebaut

Een Duurzame wijk is een burgerinitiatief afkomstig van de bewoners en de gebruikers van een wijk. De deelnemers zetten projecten op en nemen deel aan concrete activiteiten om zoveel mogelijk mensen te sensibiliseren voor hun duurzame initiatieven.

krijgt u de burens zover om mee te doen? En met welke middelen? Als uw wijk wordt geselecteerd, dan ondertekent uw pilootgroep samen met Leefmilieu Brussel een handvest en krijgt u een coach die u stap voor stap zal begeleiden. Eerst wordt een stand van zaken opgemaakt tijdens een

wijkvergadering: een ideaal moment om de sterke en zwakke punten van de wijk te overlopen, concrete projecten te bedenken en een grotere groep warm te maken om mee te doen. Nadien kunnen de pilootgroep en de rest van de wijk tijdens soortgelijke wijkvergaderingen ideeën en ervaringen delen en mensen mobiliseren.

Een oefening in democratie

En wie neemt de beslissingen? U, zij, wij: iedereen die zich geroepen voelt. Een comité zal beslissen over hoe de middelen besteed zullen worden. Het belangrijkste is dat alle deelnemers zich betrokken voelen en gemotiveerd zijn om zich vrijwillig in te zetten. De coach helpt u om de groep te motiveren, maar u kunt ook op hem rekenen voor nieuwe ideeën en om specialisten in te schakelen die kunnen helpen met de meer technische zaken. Bijvoorbeeld: u wilt een gemeenschappelijke boomgaard starten. Hoe selecteert u oude en

lokale fruitboomsoorten, hoe snoeit u ze en hoe onderhoudt u ze zonder pesticiden? Als duurzame wijk krijgt u financiële en technische ondersteuning om dergelijke projecten tot een goed einde te brengen, zodat iedereen ervan kan genieten en het milieu en de levenskwaliteit in uw wijk erop vooruitgaan.

GETUIGENIS

Véronique Geubelle

“In het begin waren we met een kleine, maar zeer enthousiaste pilootgroep. Maar ons initiatief werd niet door iedereen goed onthaald. We moesten heel wat overleggen, uitleggen, verschillen leren begrijpen... er kwam met andere woorden heel wat buurt diplomatie aan te pas. Maar dat veranderde geleidelijk aan: de mensen leerden elkaar beter kennen, meer dan enkel maar hun drie naaste burens maar ook de oudere of meer teruggetrokken mensen. Uiteindelijk zijn de inwoners blij dat er eens iets gebeurt in hun wijk. Sommigen zetten zich hard in voor feesten of tuinactiviteiten. Anderen werken regelmatig, maar autonoom, bijvoorbeeld in de gemeenschappelijke moestuin. Kortom, iedereen doet het op zijn manier.”

Véronique Geubelle
Lid van de Duurzame wijk Forest Vert (laureaat 2008)

OP WANDEL IN BRUSSEL: Van het historisch naar de westelijk gelegen landelijke pracht van

Deze maand neemt *Mijn stad onze planeet* u mee op een wandeling door de groene ruimten in het zuidwesten van Brussel. Op de linkeroever van de Zennevallei, in Anderlecht, valt er zoveel te ontdekken: tal van stadsparken, twee geklasseerde halfnatuurlijke landschappen, een kanaal en een rivier (een open stukje Zenne), een sport- en ontspanningszone, culturele pareltjes en weiden... Een mix die uniek is voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In Sint-Guido vertrekt een wandelroute van twee uur. Die brengt u via het Astridpark en het Scherdemaalpark naar de andere kant van de ring, naar de Pedevallei in de buurt van de Groene Wandeling, en leidt u nadien terug de stad in tot aan het Vijverpark. In dit artikel bieden we u een eerste blik op een gebied dat nog veel meer groen te bieden heeft...

De tuin van het Erasmushuis: ontspannings- en kennistuin

De wandeling start in Sint-Guido. Van daar gaat u naar het Dapperheidsplein en slaat u vervolgens links de de Formanoirstraat in. Daar vindt u de ingang naar de tuin van het Erasmushuis, geïnspireerd op het leven van de bekende humanist die er in 1521 verbleef. De verscheidenheid van bloemen, planten en bomen roept de verschillende landschappen op die Erasmus op zijn vele reizen tegenkwam. Men vindt er ook de geneeskrachtige planten die hij gebruikte om zijn zwakke gezondheid te verzorgen. De tuin bestaat uit twee delen: een kruidtuin en een filosofische tuin die het contrast tussen lichaam en geest uitbeeldt. De verschillende 'filosofische kamers' werden aangelegd door hedendaagse kunstenaars en zijn heerlijk om door te wandelen.

Als u de tuin achter u laat, neem dan links de d'Aumale en ga vervolgens rechts de kleine Porseleinstraat in. Deze authentieke straat staat vol met kleine huisjes. Sommige hebben een zeer kleurrijke voorgevel of een bloementuintje, andere geven uit op een kunstatelier. Als u er tijdens de zomer doorwandelt, is de kans groot dat u een buurtbewoner tegenkomt die voor zijn deur een frisse neus haalt of zijn worsten op straat staat te bakken... Het is misschien moeilijk te geloven dat deze gezellige, kindvriendelijke straat op 50 m van een zeer druk metrostation ligt.

Sla vervolgens rechtsaf de Sint-Guidostraat in, ga meteen links naar de Dokter Jacobsstraat en wandel door tot aan het

Meirplein. Voordat u het Astridpark binnenwandelt, kunnen de architectuurliefhebbers onder u in de straten rond het Meirplein de vele gevels bewonderen in verschillende stijlen zoals art deco, schone kunsten en sober modernisme.

Astridpark

Het Astridpark werd ontworpen door architect Jules Buysens en opende haar deuren op 13 augustus 1911. Het park ligt op het oude domein Ruelens en enkele aanpalende privéterreinen die de gemeente destijds aankocht om er een groot populair landschapspark aan te leggen. Vanop de heuveltjes kunt u vanuit verschillende hoeken de vijver, het eiland, de beplanting en de fauna bewonderen. Bomen en struiken zijn mooi verspreid over de golvende grasvelden en bieden telkens een ander zicht op de vele parktaferelen. Het park geeft uit op het Constant Vanden Stockstadion van Royal Sporting Club Anderlecht.

Als u het park buitenwandelt, komt u uit op het Egide Rombauxsquare. Daar neemt u de Dokter Huetstraat in de richting van het Scherdemaalpark.

Scherdemaalpark

Dit oude park heeft geen echte grenzen. Het loopt tot aan de aanpalende gebouwen en vormt een groene weg van het Astridpark naar de Vijverwijk waarin het aangenaam wandelen is. Het park werd in gebruik genomen in 1964 op een oude hoogvlakte, waar toen volop groenten werden geteeld, en herbergt enkele merk-

waardige boomsoorten, zoals de papierboom, de doodsbeenderenboom, de zeepboom... Het park is bovendien een mooi voorbeeld van het 'Park System' waarop Anderlecht, meer dan eender welke andere Brusselse gemeente, gebaseerd is. Het gaat om een netwerk van groene ruimten, die onderling verbonden worden door groene wegen die de stad doorkruisen. Eigenlijk is het de voorloper van het Brusselse Groen en Blauw netwerk.

Ga op het einde van het park naar links de Jean Sibelius in en sla vervolgens rechtsaf naar de Neerpedestraat. Steek de brug over de ring over, ga links de Luizenmolenlaan in en neem onmiddellijk rechts opnieuw de Neerpedestraat.

De Anderlechtse Pedevallei

© Simon Schmitt - Global View

Een van de meest spraakmakende Brusselse landschappen, tussen park en platteland, aan de poort van de hoofdstad.

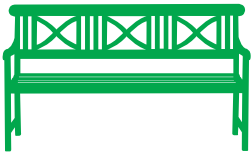
Neerpede is dé groene long aan de rand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is het landelijke gezicht van Anderlecht, waar de Pede door de vallei kronkelt.

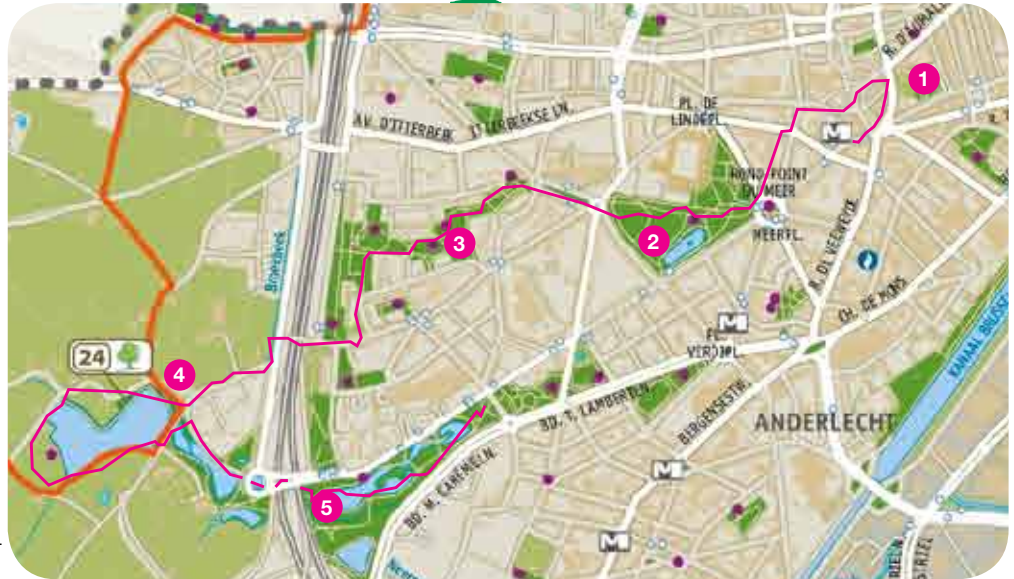
centrum van Anderlecht Brussel

Op deze wandeling doorkruist u de volgende groene ruimten:

- 1 Tuin van het Erasmushuis,
- 2 Astridpark,
- 3 Scherdemaalpark,
- 4 Pedevijvers en -park,
- 5 Hall of Fame en het Vijverpark.

© Aquaterra

Terwijl u er rondwandelt, zult u nog enkele traditionele vierkantshoeves zien. U vindt er ook uitgestrekte velden waar verschillende weggetjes doorheen lopen waarop het aangenaam wandelen is. Dankzij zijn prachtige landelijke vergezichten doet deze valleistreek, die nagenoeg intact is gebleven, denken aan de landschappen op de schilderijen van Breughel, waarin een windmolen, die lijkt op de Luizenmolen in de Vlindersstraat, de vallei domineert en een lust is voor het oog van de mensen die er voorbij wandelen.

Het rietveld van Neerpede en het Koevijverdal

In de vijver van het Neerpedepark vindt u een rietveld. Op 10 juli 1997 liet de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het rietveld van Neerpede en het Koevijverdal klasseren. Het rietveld loopt langs een pad dat de Neerpedestraat verbindt met de Appelboomstraat en vormt een moerassige insnijding door enkele weiden. Het gaat om een van de grootste rietvelden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het prachtige Koevijverdal bestaat uit uitgestrekte maaivelden, drassige weiden en akkers. Ze beslaat het gebied tussen de Koevijverstraat, de Bietenstraat, de Tarwestraat en de spoorweg Brussel-Oostende. Daar loopt ook de Groene Wandeling. Het is een prachtig wandelgebied. We raden u dan ook aan om langs de Pedevijver te wandelen en daarna de Haasstraat in te slaan om dan via de 'Hall of Fame' op het Vijverpark uit te komen.

Hall of Fame en het Vijverpark

Onder de ring passeert u door de 'Hall of Fame': de enige plaats in Brussel waar graffiti is toegelaten. Deze openluchtgalery heeft voor ieder wat wils. U vindt er meer dan 150 beschilderde pijlers, opgedeeld in twee categorieën: kalligrafieën en fresco's. Via deze weg komt u in het hart van het Vijverpark dat de Pede verbindt met de Marius Renardwijk. Een heuvelachtig, modernistisch park, bezaaid met wa-

© Dienst Toerisme van Anderlecht

De "Hall of Fame", onder de ring te Anderlecht: de graffiti bestaat uit kalligrafieën en fresco's.

terpartijen en fonteinen, omringd door appartementsblokken die het park als tuin gebruiken. Dit is het eindpunt van onze wandeling. In de buurt liggen de metrostations Veeweide, Bizet en het Rad en de eindhalte Marius Renard. Maar de omgeving, de gemeente Anderlecht en het zuidwesten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben nog meer te bieden. Er liggen nog verschillende juweeltjes van groene ruimten verborgen die zeker de moeite waard zijn om eens te bezoeken.

MEER INFO

Leefmilieu Brussel biedt u een interactieve kaart en infofiches over de Brusselse groene ruimten:
www.leefmilieubrussel.be/groeneruimten, 02 775 75 75.

De website en de gids van de Groene Wandeling:
www.leefmilieubrussel.be/groenewandeling.

Op de website van de gemeente Anderlecht (een belangrijke bron voor deze wandelroutes die u door de verschillende groene ruimten en de meer stedelijke gebieden van de gemeente leiden. U vindt er ook een kalender voor bezoeken, gegidste wandelingen en infoavonden van de gemeentelijke dienst Toerisme: www.anderlecht.irisnet.be > Cultuur / Toerisme > Toerisme > Fiets- en wandeltochten; toerisme@anderlecht.irisnet.be of 02 526 83 65 (van maandag tot vrijdag van 9 tot 12 uur). De gemeente brengt een nieuwe gids uit in april 2013.

KRANIG WATER: DRINK KRAANTJESWATER, VERMINDER DE AFVALBERG!

Een actie om kraantjeswater op te waarderen en drankverpakkingen te verminderen.

Op 22 maart is het Wereldwaterdag en daagt 'Jongeren keren het klimaat' u uit om een dag lang enkel kraantjeswater te drinken. Op die manier wil dit initiatief u de voordelen van kraantjeswater laten ontdekken: het is gezond, energiezuinig, budgetvriendelijk en afvalarm!

Kraantjeswater vergt veel minder energie en grondstoffen dan dranken die in fles, blik of tetrabrik worden verkocht. En dat over de volledige levenscyclus: van de productie van het drankje (water, gas, suiker, fruit...) en de verpakking (metaal, plastic, karton...) tot

het transport (vaak vele honderden kilometers) en de verwerking van het uiteindelijke verpakkingsafval (recyclage, verbranding...). Bij kraantjeswater komt er geen transport of afval aan te pas. En de prijs verslaat alle concurrentie.

Gebruik op 22 maart dus een drinkbus, herbruikbare fles, karaf of drinkbeker en vermijd zo afval van drankverpakkingen. En zet de actie nadien gerust nog een week, een maand of langer verder.

Meer info:
www.jongerenkerenklimaat.be,
 02 890 08 08.

AGENDA

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen: 02 775 75 75, abonnement@leefmilieu.irisnet.be of www.leefmilieubrussel.be/abonnement.

17/03 – GEGIDSTE WANDELING KERKHOF VAN BRUSSEL

De begraafplaats werd aangelegd door stadsarchitect Victor Jamaer en landschapsarchitect Louis Fuchs in Engelse landschapsstijl. Het geheel werd aangelegd als een uitgestrekt park met brede lanen en grote ronde punten. Twee paviljoenen flankeren de ingang. In tegenstelling tot het veeleer katholieke kerkhof van Laken, werd dit een eerder vrijzinnige begraafplaats. Plaats van afspraak: om 10.15 uur, plaats wordt meegedeeld na inschrijving. Prijs: 15 euro. Inschrijven verplicht. Meer info: kontakt@vgc.be, 02 762 37 74.

NOG TOT 20/03 – EXPO VISSEN IN DE KIJKER!

Het Aquarium van Brussel is actief op vlak van biodiversiteit en wil haar vissen in de kijker zetten. Het zijn echter niet om het even welke vissen! Tot 20 maart kunnen volwassenen, geboren in het sterrenbeeld Vis (tussen 22 februari en 20 maart) – op vertoon van een identiteitsbewijs – het Aquarium gratis bezoeken. Zo kunnen deze "Vissen" er gratis soortgenoten ontdekken die zwaar bedreigd zijn of zelfs uitgestorven in hun natuurlijk milieu. Het Aquarium van Brussel beschermt en kweekt bedreigde soorten voor de toekomstige generaties. Plaats van afspraak: Openbaar Aquarium van Brussel - Aquariologie Centrum, Emile Bossaertlaan 27, 1081 Koekelberg. Openingstijden: ma, di, woe, do, vrij van 12 tot 17 uur & za, zo van 10 tot 17 uur. Openbaar vervoer: tram 19, met aansluiting aan metrostation Simonis (halte Bossaert-

Basiliek), bus MIVB 49 (halte Bossaert-Basiliek). Prijs: 8 euro (volwassene), 5 euro (kinderen tot 15 jaar), gratis (kinderen kleiner dan 1 m). Meer info: aquariologie@skynet.be, 02 414 02 09.

14/04 – GEGIDSTE WANDELING DE WATERHUISHOUDING IN HET ZONIËNWOUDE

Een gids van Natuurgroepering Zoniënwoude neemt u mee door bos en veld voor een natuurwandeling. Afstand: ongeveer 7 km. Plaats van afspraak: om 14 uur aan het Bosmuseum Jan van Ruusbroec, Duboislaan 6, 1560 Hoeilaart. Duurtijd: ongeveer 2,5 uur. Openbaar vervoer: trein (station Groenendaal). Prijs: gratis. Meer info: reservatie@ngz.be, 02 658 24 94.

17/04 – GEGIDSTE WANDELING ABDIJ TER KAMEREN

De tuinen van de abdij zijn een rustoord in de drukte van de stad, een schilderachtige plek die rijk is aan geschiedenis. Plaats van afspraak: om 13 uur in GC Den Dam, Gemeenteplein 13, 1160 Oudergem. Openbaar vervoer: metrolijn 5 (halte Hermann-Debroux); tram 94 (halte Oudergem shopping) en bus 34 (halte Bergoje); bus De Lijn 344, 345, 504, 544, 547 en 548 (halte Oudergem Waver). Duurtijd: 3 uur. Prijs: 6 euro. Inschrijven verplicht. Meer info: dendam@vgc.be, 02 663 89 50.

20/04 & 25/05 – CURSUS MINI-MOESTUIN

U hebt geen tuin, maar wel een terras, balkon of vensterbank? Groenten kweken in bakken en potten ziet u wel zitten? Steek dan mee de handen uit de mouwen en in de grond. Vzw Velt geeft info over tuinieren in potten, potgrond en verzorging. We gaan onmiddellijk aan de slag met zaaien en planten en keren met een goed gevulde pot terug naar huis. Plaats van afspraak: van 9.30 tot 11.30 uur in GC WaBo, Delleurlaan 39-43, 1170 Watermaal-Bosvoorde. Openbaar vervoer: trein (station Bosvoorde), tram 94 (halte Delleur). Prijs: 45 euro. Inschrijven verplicht. Meer info: wabo@vgc.be, 02 675 40 10.

05/06, 12/06, 19/06 & 26/06 – TUINATELIER GROENE VINGERS

Hebt u groene vingers? Kom dan zelf tuinkruiden en groenten planten of zaaien in zelfontworpen potten of bakken. Met de zelfgekweekte tuinkruiden bereidt GC WaBo elke week iets lekkers. U leert leuke decoraties knutselen voor uw tuin, terras of balkon. Plaats van afspraak: van 13.30 tot 16 uur in GC WaBo, Delleurlaan 39-43, 1170 Watermaal-Bosvoorde. Openbaar vervoer: trein (station Bosvoorde); tram 94 (halte Delleur). Prijs: 24 euro. Inschrijven verplicht. Meer info: Katrin.Bosserez@vgc.be, wabodam@vgc.be, 02 675 40 10.

